

mgr Piotr Karaś
Kolegium Nauk Społecznych
Instytut Pedagogiki

Streszczenie pracy doktorskiej na temat:

**Wykorzystanie platform e-learningowych w szkołach
ponadpodstawowych. Stan aktualny i perspektywy rozwoju**

promotor: dr hab. prof. UR Marta Wrońska

promotor pomocniczy: dr Jakub Czopek

Współcześnie w każdym obszarze działalności człowieka dominują technologie informacyjne, których dynamiczny rozwój wpływa na nasze zachowanie. Szkoła powinna być, źródłem innowacyjności, stać się prekursorem działań w zakresie upowszechniania nowoczesnych metod i form edukacji, spełniając oczekiwania uczniów i nauczycieli. Przed edukacją stoją ogromne wyzwania dotyczące rozwijania kolejnych umiejętności, niezbędnych w funkcjonowaniu nowoczesnego państwa. Istotne jest, aby uczniowie świadomie i konstruktywnie wykorzystywali zasoby przestrzeni medialnej, a nauczyciele posiadali odpowiednie kompetencje i mogli wspomagać uczniów w procesach edukacyjnych. Odpowiednim miejscem „spotkań” w świecie wirtualnym powinna być platforma e-learningowa wspomagająca proces nauczania-uczenia się. Jak ważna jest edukacja w zakresie nauczania zdalnego dostrzegamy szczególnie po 12 marca 2020 roku, kiedy to szkoły zostały zamknięte z powodu pandemii, a edukacja odbywała się w formie zdalnej do kwietnia 2021 r.

Dysertacja dotyczy analizy stanu wykorzystania platform e-learningowych w szkołach ponadpodstawowych i przedstawia perspektywy rozwoju. Badania ukazujące aktualną kondycję infrastruktury informatycznej szkół zostały przeprowadzone we wszystkich szkołach ponadpodstawowych w Polsce przed ich zamknięciem z powodu zaistniałej pandemii. Można zadać pytania: czy system edukacji w Polsce został właściwie przygotowany na powstałą sytuację, czy nauczyciele byli także przygotowani

do prowadzenia zajęć zdalnych i przygotowali kursy w oparciu o modele e-learningowe? jak przedstawia się infrastruktura informatyczna szkół pod względem dostępu do Internetu w tym bezprzewodowego, tak aby móc prowadzić zajęcia w każdej klasie wsparte zasobami Sieci? kto nią zarządza w celu utrzymania sprawności, odpowiedniej wydajności i bezpieczeństwa danych?

Projekt badań zakładał udzielenie odpowiedzi na następujące problemy główne wynikające z celów pracy, a mianowicie:

- Jaka jest infrastruktura informatyczna szkół ponadpodstawowych?
- W jakim stopniu nauczyciele badanych szkół wykorzystują platformy e-learningowe w procesie kształcenia?
- W jakim stopniu badani nauczyciele są przygotowani do wykorzystywania platform e-learningowych w procesie kształcenia?
- Jaka jest opinia uczniów szkół ponadpodstawowych dotycząca wykorzystania w procesie uczenia się platform e-learningowych i kursów tam umieszczanych?

Praca składa się z siedmiu rozdziałów, w których podjęto próbę ujęcia problematyki wykorzystania platform e-learningowych w różnych aspektach realiów szkolnych. Zostały one uszczegółowione w pierwszym rozdziale, który ukazuje dynamikę rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także procesu konwergencji. Wyeksponowane zostały możliwości wykorzystania technologii cyfrowych w procesie dydaktycznym oraz aplikacje i programy wspomagające edukację. W drugim rozdziale podejmowane zostały rozważania na temat przestrzeni medialnej oraz możliwości jej wykorzystania w edukacji. Aktualny model nauczania w oparciu o system klasowo-lekcyjny zostaje zastąpiony lub wsparty środowiskiem w przestrzeni medialnej. Występują w niej odpowiednie warunki do samokształcenia, oraz jest miejscem spotkań uczniów i nauczycieli. W trzecim rozdziale zaprezentowane zostały ustalenia terminologiczne oraz opis systemów i form e-learningowych. Ukazano istotne aspekty różnych sposobów komunikowania w edukacji zdalnej. Praktyczne wykorzystanie e-learningu zostało scharakteryzowane w rozdziale czwartym, gdzie dokonano przeglądu dostępnych platform edukacyjnych z uwzględnieniem funkcjonalności, sposobów wykorzystania, efektywności oraz ich zalet i ograniczeń. Rozdział kończy szczegółowy opis platformy edukacyjnej Moodle, która jest najbardziej popularnym narzędziem wspomagającym dydaktykę w szkole. W rozdziale piątym

przedstawiono przedmiot i cele badań, problemy badawcze, zmienne i wskaźniki, metody i techniki badań, oraz organizację i przebieg badań. Analiza i interpretacja wyników uzyskanych w trakcie badań własnych zostały zawarte w szóstym rozdziale dysertacji. Zwrócono uwagę na istotność wykorzystania platform e-learningowych w kontekście zaistniałej pandemii COVID-19 i ważność wyników badań ukazujących stan przygotowania szkół do pracy w środowisku wirtualnym w szkołach ponadpodstawowych. W rozdziale siódmym opisano propozycję implementacji platformy e-learningowej w szkole ponadpodstawowej. Ukazane rozwiązania uwzględniają infrastrukturę informatyczną szkoły, lokalizację serwerów dla platform edukacyjnych w celu optymalizacji i właściwej wydajności pracy. Istotnymi aspektami w trakcie konstruowania modelu platformy są koszty związane z urządzeniami informatycznymi, oprogramowaniem, ale również zasobami ludzkimi niezbędnymi w administrowaniu siecią szkolną. Ponadto odpowiednie kompetencje nauczycieli w budowaniu kursów i prowadzeniu zajęć zdalnych w oparciu o platformę e-learningową. Dysertację kończą własne wnioski, uwagi i spostrzeżenia. Platformy e-learningowe powinny zostać włączone w proces dydaktyczny, wspierać pracę nauczyciela, dając uczniom możliwość edukacji w dowolnym miejscu i czasie.